

Praznik najlepših želja

Na izmaku 2012. godine, naša kompanija je, po već ustaljenom običaju, doprinela širenju novogodišnjeg prazničnog duha u Kosjeriću.

Vrata svečanog raspoloženja otvorena su u velikoj sali Narodne biblioteke „Sreten Marić”, izvođenjem prigodne predstave „Krug oko sveta”, koju je, za decu i roditelje, prikazalo Dečije pozorišta „Čarapa” iz Beograda. Zajedno sa satom Budišom, ispratili smo Deda Mraza na put oko sveta, kako bi podelio deci naručene poklone. I dok se, uz hor praporaca, povorka irvasa već spremala za put, sa paketićima u koje je Cica kuvarica spakovala sveže kolače, otkriveno je zaboravljeno pismo male Sofije. Ona je poželela neobičan poklon: poklopac za rupu iz koje izlazi mrak! Bio je to sasvim opravdan razlog da se sa junacima predstave obide ceo krug oko sveta i ispuni želja jednog deteta.

Mnogo čestitki i vrednih poklona Deda Mraz je uručio i deci naših kolega, na tradicionalnoj proslavi za najmlađe, održanoj 26. decembra, u Hotelu „Olimpik“. Dodela novogodišnjih paketića za 120 mališana, pretvorila se u veliku, veselu žurku, na kojoj su zajedno igrali i pevali deca i roditelji. U centru pažnje bili su naši „poletarci“ – bebe, kojih je u 2012. godini bilo više od prosečnog broja dece, rođene prethodnih godina.

Svojim kolegama i njihovim porodicama, sugrađanima i čitaocima naših novina, *Titan Cementara Kosjerić* želi spokojnu i uspešnu 2013. godinu, punu zdravlja i radosti!

STEP – razvoj ljudi

Titan Grupa je, u saradnji sa Harvard Business Publishing (kompanija Harvard Business School), pokrenula program e-učenja, STEP edukaciju, kako bi omogućila zaposlenima iz različitih kompanija Grupe da unaprede svoje liderske veštine. Program je namenjen rukovodiocima koji pokazuju visok stepen motivisanosti i posvećenosti ostvarivanju rezultata, i tečno govore engleski jezik. Sa vama delimo utiske Rada Jakovljevića, menadžera BZR i diplomca STEP programa.

Savremeno poslovanje, u svim oblastima, nezamislivo je bez stalnog usavršavanja i sticanja novih znanja. Najbolje kompanije su to odavno shvatile i ulažu značajna novčana sredstva u proces učenja svojih zaposlenih. Tako je i Titan Grupa, kao svoje prioritete, postavila brigu za zaposlene i njihovu kvalitetnu edukaciju.

Uprkos svetskoj ekonomskoj krizi i, shodno tome, padu poslovnih prihoda, HR menadžment Titan Grupe – odeljenje za razvoj ljudi, omogućio je grupi svojih kolega da usavrše liderske veštine. Edukacija se odvijala kroz metode STEP obuke (STEP – Self Training E-learning Program), sprovedene u saradnji sa HBP (Harvard Business Publishing). Naime, krajem 2011. godine, pokrenut je pilot projekat u kome je učestvovalo 16 zaposlenih, iz svih regionala i poslovnih jedinica Titan Grupe. Tromesečna obuka, kroz koju su stečena znanja iz osnovnih oblasti liderstva i menadžmenta, bila je organizovana kao prva faza obimnijeg, jednogodišnjeg projekta. Pošto su reakcije bile pozitivne, program je proširen i početkom 2012. godine uključeno je još 26 učesnika.

Razvoj ljudi: korak po korak

STEP je kreiran kao intenzivni jednogodišnji onlajn trening, kroz koji učesnici treba da steknu ključna znanja za razvoj liderskih sposobnosti. Program se sastoji iz devet modula, odnosno tematskih celina: šta je liderstvo, koučing i mentorstvo, upravljanje promenama, emocionalna inteligencija, liderstvom do rezultata, donošenje odluka, motivacija i vršenje uticaja, produktivni dijalog u poslovanju,

postupanje u teškim dijalozima. Da bi uspešno savladali svaki od modula, učesnici su morali da prođu kroz:

- *samostalno učenje* – podrazumeva onlajn pristup multimedijalnom interaktivnom materijalu, pristup HBP biblioteci znanja i člancima koje su pisali najeminentniji stručnjaci iz ove oblasti;
- *proveru znanja (test)* – nakon završetka svakog modula, sledi onlajn polaganje testa;
- *onlajn radionice i grupni rad u rešavanju problema* – sprovodi se nakon svaka tri modula.

A screenshot of a web browser displaying the "Productive Business Dialogue" module of the STEP program. The page has a dark header with the title and navigation links for Home, Scenario, Tools, Resources, and Quiz. Below the header is a large image of four smiling business people. To the right of the image is a sidebar with links for Course Overview, Scenario, Tools, Resources, and Quiz. The Scenario section is expanded, showing three sub-links: Act 1: Understanding Our Conclusions, Act 2: Examining Our Thinking, and Act 3: Crafting Conversations of Mutual Learning. At the bottom of the sidebar, there are status indicators for Not visited, Visited, and Complete. The footer contains copyright information for Harvard Business Publishing and a link to the Internet.

Jedan od modula programa STEP

Prva grupa, od 10 polaznika, uspešno je završila kompletan program, u oktobru 2012, i za njih je 10. decembra organizovana svečana onlajn dodela diploma, kojoj su, pored ostalih, prisustvovali i Dimitris Papaleksopoulos – CEO Titan Grupe, kao i Džon Kolas – HR direktor.

Iz Titan Cementare Kosjerić učesnici ovog programa bili su: Marija Vasiljić – rukovodilac računovodstva, Milovan Jakšić – menadžer proizvodnje i Rade Jakovljević – menadžer bezbednosti i zdravlja na radu. Polaznici iz naše fabrike su oduševljeni sadržajem programa i načinom na koji je osmišljen. Velika prednost ovakve obuke ogleda se, pre svega, u mogućnosti da sami organizujete svoje vreme za učenje (program je dostupan 24 sata, sedam dana u nedelji). Takođe, dobijate pristup velikoj Harvardovoj biblioteci znanja. Istovremeno, uključeni ste u timski rad, jer kroz radionice i rešavanje problema imate stalnu komunikaciju sa drugim učesnicima.

Reagovanje u vanrednim situacijama

Rade Jakovljević, menadžer BZR

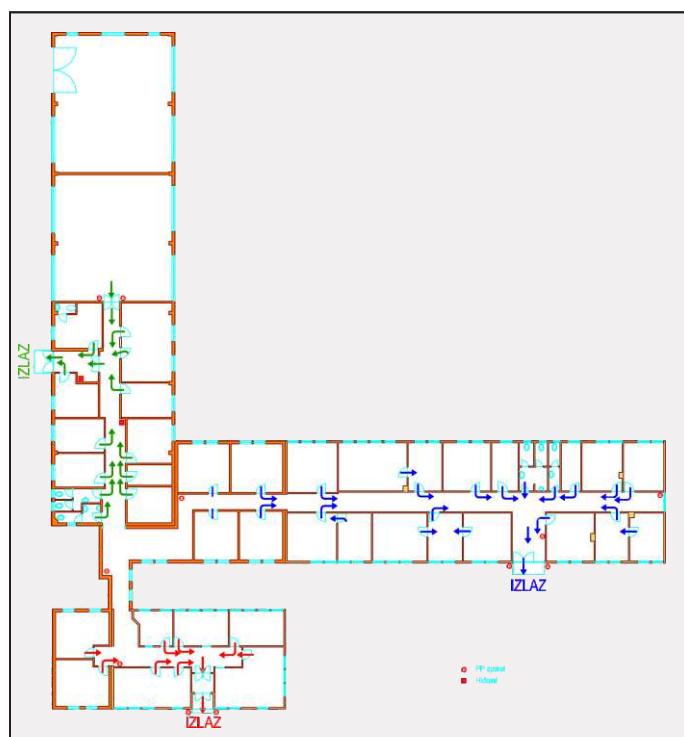
Svedoci smo čestih stradanja i gubitaka ljudskih života, prouzrokovanih požarima, poplavama, zemljotresima, saobraćajnim nesrećama i drugim incidentima. Pošto je za ublažavanje ovih posledica odgovoran čovek, razumljivo je da treba raditi na prevenciji neželjenih situacija. Međutim, ako i pored svih preduzetih mera, ne predupredimo ovakve incidente, naša je obaveza da adekvatno ublažimo njihov štetni uticaj na ljude, imovinu i životnu sredinu. Zbog toga je *Titan Cementara Kosjerić* u svoj Sistem upravljanja bezbednošću i zdravljem na radu, uključila i reagovanje u vanrednim situacijama.

Pre svega, prepoznate su opasnosti koje mogu usloviti vanredne situacije u preduzeću, kao što su: požar, eksplozija, zemljotres, prevrtanje kamiona, povrede zaposlenih. Za dalje uspešno funkcionisanje sistema važni su sledeći elementi:

- rano obaveštavanje – uzbunjivanje;
- reagovanje svih prisutnih koji se nalaze na lokaciji, u skladu sa unapred definisanim obavezama (zaposleni obučeni za reagovanje u vanrednim situacijama);
- obeleženi slobodni smerovi evakuacije, kao i pravci koje koriste ekipe za reagovanje;
- jasno definisana mesta evakuacije (mesta okupljanja);
- uspostavljen sistem komunikacije (eksterne i interne) i odgovornosti;
- obučeni timovi za obavljanje specifičnih zadataka.

Svi zaposleni moraju znati svoju ulogu i obaveze u vanrednim situacijama. Većini njih je jedini zadatak da se bezbedno

evakušu na unapred određeno mesto za okupljanje i da o tome izveste svog prvog nadređenog. Ovaj postupak, iako naizgled banalan, veoma je bitan kako bismo, pre započinjanja bilo koje druge akcije, bili sigurni da su svi zaposleni evakuisani ili, ukoliko nisu, da bi se organizovalo njihovo zbrinjavanje.

Smerovi evakuacije u zgradbi direkcije

Dodatne obaveze imaju zaposleni koji su raspoređeni u određene timove. Za sada, oni su formirani prema sledećim zadacima:

- tim za reagovanje u slučaju požara,
- tim za evakuaciju iz specifičnih nepristupačnih lokacija,
- tim za pružanje prve pomoći,
- tim za raščišćavanje terena.

Za uspešno funkcionisanje timova, potrebna je dobra obuka, a pre svega stalno periodično uvežbavanje akcija koje će se eventualno sprovoditi na terenu. Sa tom svrhom, planirano je redovno šestomesečno uvežbavanje timova, pojedinačno i sa međusobnom sinhronizacijom.

Dalje unapređenje sistema ogleda se u saradnji sa službama koje se profesionalno bave reagovanjem u vanrednim situacijama, prvenstveno sa Dobrovoljnim vatrogasnim društvom i Službom hitne pomoći. Zajedničke praktične obuke i uvežbavanja bi, svakako, bili od obostrane koristi.

Voda: H₂O = SOS₂₁

Na listu problema savremnog sveta, pored emisije ugljen-dioksida (CO₂), klimatskih promena i globalnog zagrevanja, nedavno je uvršten i rizik od nedostatka vode. Ovu situaciju prouzrokovalo je nesavesno korišćenje vode (H₂O), zajedno sa širim ugrožavanjem životne sredine i posledicama koje ono ostavlja na prirodne potencijale.

Opasnost od nestanka vode, na globalnom nivou, postao je očigledan pošto je na nekim mestima planete nedostatak pijaće vode ili vode za zalivanje useva uslovio patnju miliona ljudi.

Iako industrijska postrojenja nisu najveći potrošači vode (zvanični podaci govore da se oko 86% troši u poljoprivrednom sektoru), mnoge vodeće industrijske kompanije, širom sveta, ulažu ozbiljne i sistematske napore da sačuvaju vodu. Tu odgovornost, godinama unazad, deli i *Titan Grupa* koja, primenom najsavremenije tehnologije u svojim fabrikama, kvalitetnim održavanjem opreme, sistematičnom kontrolom proizvodnog procesa i drugim merama (recikliranje vode, korišćenje desalinizovane morske vode i kišnice), postiže značajne rezultate u ovoj oblasti.

Takva nastojanja i ubuduće će biti podsticana, u cilju neophodne „mobilizacije“ svih nas, kako bismo sačuvali bogatstvo vode. Ovaj osetljivi i suštinski važan prirodni resurs današnjem čoveku šalje signal: SOS₂₁! To je simbolični znak

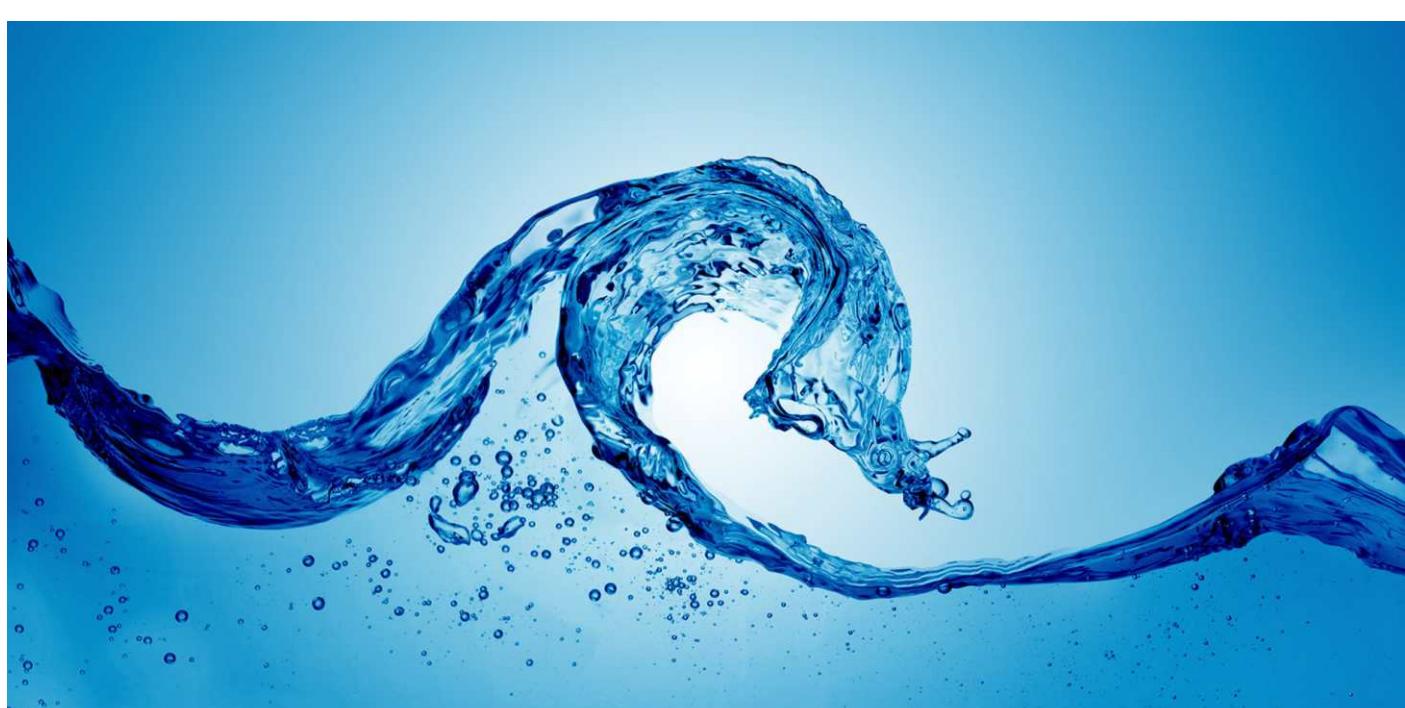
opasnosti, jedno „Upomoći“, ne samo za vodu (njen kvalitet i adekvatnost korišćenja), već i za našu planetu, čovečanstvo, i najzad, za opstanak svakog od nas.

Postoje načini pomoći kojih svi možemo da kontrolišemo i smanjimo upotrebu vode, posebno u velikim gradovima, gde se ona neracionalno troši. Na primer, kada ostavimo vodu da teče dok peremo zube, ili ruke, za jedan minut potrošimo zapreminu od 10 velikih flaša. Voda koja nekontrolisano curi iz toaleta, otekne u količini koju bismo mogli da pijemo 50 dana. Zato, malim promenama navika, možemo znatno uštedeti ovaj dragoceni prirodni resurs.

Jednostavni i jeftini načini da kontrolišemo potrošnju vode u našem domaćinstvu:

U kupatilu

- ✓ Proverite da li curi voda iz vodokotlića.
- ✓ Zatvorite slavinu kada vam nije potrebna tekuća voda: dok perete zube, stavljate šampon na kosu, ili se brijete.
- ✓ Tuširajte se kratko, koristeći srednji pritisak vode.
- ✓ Ne ispirajte toalet bez potrebe.

- ✓ Zamenite stare modernim vodokotlićima, koji imaju dvojni sistem ispuštanja vode.

U kuhinji

- ✓ Perite voće i povrće u posudi sa vodom, kojom kasnije možete zaliti cveće.
- ✓ Potopite sudove u vodu, umesto da spirate ostatke hrane pod mlazom vode.
- ✓ Ne ostavljajte vodu da teče dok perete sudove deterdžentom.
- ✓ Sačekajte da se mašina za pranje sudova napuni, pre nego je uključite da radi.

U bašti

- ✓ Zalivajte biljke rano ujutru ili kasno popodne, naročito tokom leta.
- ✓ Brišite dvorište ili balkon, umesto da ih perete vodom iz creva.
- ✓ Redovno proveravajte sistem za automatsko zalivanje, zbog mogućih kvarova koji dovode do curenja vode.

- ✓ Pažljivo odaberite mesto na koje ćete postaviti baštenske prskalice, tako da voda pada na travnjak, a ne na betonske staze.

- ✓ Odaberite biljke koje su otporne na klimatske uslove u našim krajevima.

Bezbednost u kući: spavaća soba

- ☞ Obezbedite dva izlaza, u slučaju požara.
- ☞ Održavajte spavaću sobu urednom; uklonite obuću, odeću i druge stvari sa poda.
- ☞ Nikada nemojte pušiti u krevetu.
- ☞ Postavite grejna tela, kao i sveće, dalje od posteljine ili drugih zapaljivih materijala.
- ☞ Kada spavate, zatvorite vrata spavaće sobe. Ukoliko dođe do požara u drugom delu kuće, proverite vrata pre nego što ih otvorite. Ako su vrela na dodir, koristite drugi izlaz.
- ☞ U slučaju požara, setite se da uvek treba puziti ispod dima.
- ☞ Instalirajte protivpožarne alarne na svakom spratu, i van delova stana u kojima spavate. Za dodatnu zaštitu, postavite protivpožarne alarne u svakoj spavaćoj sobi.
- ☞ Ako ste imali goste koji su pušači, pre nego što odete na spavanje, proverite da li su iza stolica i ležajeva ostali pikavci od cigareta.
- ☞ Uvek sedite na krevetu nekoliko minuta nakon buđenja, pre nego što ustanete.
- ☞ Neka vam baterijska lampa uvek bude blizu kreveta.

Domaći materijali za budućnost Srbije

U Privrednoj komori Srbije, 13. decembra 2012. godine, održana je Konferencija predstavnika industrije građevinskih materijala koji posluju u Srbiji. Cilj ovog skupa bila je stimulacija kupovine domaćih proizvoda za potrebe građevinarstva, radi osnaživanja industrije građevinskih materijala kao nosioca privrednog razvoja. Domaći proizvod podrazumeva svu robu proizvedenu u Srbiji, u čijoj izradi vrednost uvoznih sirovina i repromaterijala ne prelazi polovinu fabričke vrednosti proizvoda. Oznaku „domaći proizvod“ može da nosi samo roba koju su proizveli građani Srbije, najvećim delom od domaćih sirovina, i na teritoriji naše zemlje.

Velimir Ilić, ministar građevinarstva i urbanizma, i Vidosava Džagić, potpredsednica PKS

Pored značajnih predstavnika industrije građevinskih materijala, gost Konferencije bio je i Velimir Ilić, ministar građevinarstva i urbanizma, koji je govorio o značaju pospešivanja razvoja domaće građevinske industrije: „I dalje ostaje pomoć građevinarstvu i Vlada je jasna po tom pitanju. Građevinarstvo i građevinska industrija treba da budu motor razvoja Srbije i zapošljavaju što više radnika. Sramota je da uvozimo kamen tucanik i druge skupe građevinske materijale, a Srbija raspolaže velikim količinama tog i drugih materijala, po kojima je ranije bila prepoznatljiva u celom svetu. To mora da se promeni, i treba da subvencionišemo sve koji će preći na upotrebu domaćih materijala. Nedopustivo je što smo, na primer, skoro u potpunosti izbacili drvo iz upotrebe, a uvozimo skupe građevinske materijale. Sve uvozimo i u potpunosti uništavamo domaću industriju građevinskog materijala, a mnogo stvari možemo da proizvodimo. Treba što više uključiti srpske firme i upotrebu domaćih materijala u izgradnju infrastrukturnih projekata, koje finansiraju strane banke.“

Proizvođači građevinskih materijala sa ove Konferencije poručuju da danas nisu nedostizne sedamdesete i osamdesete godine, kada su domaće firme gradile širom

Evrope i sveta. Ali, potrebno je da se suštinski promeni odnos države prema građevinskoj industriji. Kupovina materijala proizvedenog u Srbiji, stimuliše privredni rast i otvara nova radna mesta. Veliki broj firmi iz tog sektora, koje ovde posluju, svakodnevno se bori za osvajanje što većeg broja poslova na domaćem terenu, sa ambicijom da naše tržište prepozna visoki i kontrolisani kvalitet građevinskih materijala proizvedenih u Srbiji, izrađenih po evropskim licencama i standardima.

U ime Udruženja cementne industrije Srbije, na Konferenciji je nastupila Dejana Milinković, direktorka Udruženja. Predstavivši ovu asocijaciju, naglasila je da fabrike cementa u Srbiji zapošljavaju hiljadu radnika, i na ime poreza, doprinos, raznih taksi i naknada, svake godine ostave državi, odnosno izdvoje za budžet 80.000.000 evra. Ovaj iznos jasno ukazuje da, za državu, nijedan uvozni proizvod ne može biti jeftiniji od domaćih artikala.

Upravo angažovanjem domaće građevinske industrije, čiji deo profita odlazi u državne rezerve, ulažemo u bolje zdravstvo i školstvo, utičemo na smanjenje siromaštva i nezaposlenosti, podižemo naš životni standard i kvalitet svakodnevice.

Proizvedeno u Srbiji

Stižu najmlađe košarkaške nade

U Kosjeriću je, 11. januara 2013. godine, održan turnir u košarci za mlađe pionire (uzrast: 2000–2001. godište). Učetvovali su košarkaški klubovi: „Mladost” iz Lučana, „Student” iz Valjeva, „Orion” iz Beograda i „Crnokosa” – ekipa domaćina. Pobednici turnira bili su mladi košarkaši iz našeg grada, koji su, u utakmici za prvo mesto, pobedili ekipu „Orion”, rezultatom 45:34. Treće mesto zauzela je momčad iz Lučana, koja je savladala rivale valjevskog „Studenta”, rezultatom 70:61.

Pobednici sa predsednikom Opštine Kosjerić

Održani turnir, kao prvo zvanično takmičenje u kojem je zablistala selekcija lokalnog košarkaškog kluba, daje ubedljiv povod da uspešni pionirski tim vidimo u budućnosti kao veliki potencijal ovog popularnog sporta. Sastav naših najmlađih košarkaških nade čine: Dimitrije Miličević, Marko Tomić, Đurđina Đokić, Ognjen Petronijević, Pavle Matić, Filip Marić, Viktor Nikić, Nikola Radovanović, Budimir Dunjić, Miloš Matić, Filip Ostojić, Timotije Marković, Strahinja Mihailović, Aleksandar Matić i Uroš Veselinović.

Mlađi pioniri Košarkaškog kluba „Crnokosa” su tokom tri poslednja meseca 2012. godine igrali u kvalifikacijama za Kvalitetnu ligu, koja broji 32 košarkaška kluba iz Srbije, podeljena u četiri grupe: Vojvodina, Beograd, Zapadna i Centralna Srbija, Južna i Istočna Srbija. U tom zvaničnom takmičenju za prvaka Srbije, koje počinje u februaru ove godine, ekipu „Crnokose” očekuju timovi: „Mladost” i „Borac” iz Čačka, „Play Off” iz Užica, „Zlatar” iz Nove Varoši i „Loznica”. Uz pomoć svog trenera, Milana Subašića, nova generacija košarkaša vredno trenira, kako bi opravdala dosadašnji uspeh i ostvarila još mnogo dobrih rezultata u koje veruju poklonici košarke u Kosjeriću.

Mlađi pioniri KK „Crnokosa” i njihov trener, Milan Subašić

Društvena odgovornost kroz međusektorska partnerstva

U organizaciji Forum poslovnih lidera Srbije (FPL), 11. decembra 2012. godine, u hotelu Falkensteiner u Beogradu, održana je Treća međunarodna konferencija o društveno odgovornom poslovanju – CSR Forum. Skup predstavnika svih sektora, pružio je uvid u najnovije trendove iz oblasti društveno odgovornog poslovanja, otvarajući prostor za razmenu iskustava i uspostavljanje novih partnerstava.

Kompanija Titan Cementara Kosjerić je, sa drugim članicama Forum poslovnih lidera, podržala realizaciju CSR Foruma, čiji je rad omogućen i posredstvom Misije USAID u Srbiji, kao i Instituta za održive zajednice (ISC). Događaj su, sa predstvincima naše fabrike, posetili i reprezentanti kosjerske Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj, Kancelarije za mlade i Udruženja građana „dead town Resurrection“. Svojevrsna delegacija Kosjerića je, zajedno sa ostalim učesnicima, obišla Sajam partnerstva koji je organizovan tokom Foruma, posle čega su predstavljene najnovije tendencije iz oblasti društveno odgovornog poslovanja. Imali smo priliku da saslušamo korisna iskustva direktora multinacionalnih i domaćih kompanija, predstavnika poslovnih udruženja, Vlade, diplomatskih misija i međunarodnih organizacija.

Prvi panel moderirao je Zoran Stanojević, a učesnici su bili Stiven Fiš, rukovodeći partner za Srbiju Ernst&Young; Ramon Vajdinger, generalni direktor Coca Cola Hellenic; Marko Kapelini, zamenik predsednika Izvršnog odbora Banaka Intesa; Serdar Dinler, predsednik CSR Asocijacija Turske; Sanja Ivanić, direktorka Francusko-srpske privredne komore; Emilia Lilić, menadžerka eksternih komunikacija Tigar AD

Na otvaranju Konferencije, govorili su Frederik Kuen – predsednik Forum poslovnih lidera i predsednik Izvršnog odbora Societe General Banke, Suzan Fric – direktorka Misije USAID u Srbiji i Neven Marinović – direktor SMart Kolektiva. U svom obraćanju, F. Kuen je istakao značaj Konferencije: „CSR Forum je jedinstvena prilika da kompanije – članice FPL predstave dostignuća i rezultate brojnih aktivnosti, sprovedenih tokom godine, kao što su volontiranje zaposlenih,

Izdaje: TITAN Cementara Kosjerić, Živojina Mišića bb, 31260 Kosjerić; e-mail: cemkos@titan.rs; tel: +381 31 590 303, +381 590 333; fax: +381 31 590 398; www.titan.rs

podrška preduzetništvu mlađih i očuvanje životne sredine. Još važnije je to što CSR Forum kompanijama pruža mogućnost za uspostavljanje saradnje sa javnim i civilnim sektorom, predstvincima međunarodnih organizacija, sa kojima delimo opredeljenje za održivu budućnost, što može da se postigne samo kroz međusektorska partnerstva.“

Kroz inovativne modele, kao što je Sajam partnerstva, CSR Forum je i ove godine podstakao uspostavljanje saradnje, jer su interakcija i zajednički napor javnog, nevladinog i poslovnog sektora preduslov za razvoj društva. Na Sajmu su se predstavila socijalna preduzeća sa svojim proizvodima i organizacije koje imaju potrebu za volonterima. Kompanije i institucije biće društveno odgovornije ukoliko u svoj lanac dobavljača uključe socijalna preduzeća, a stručnost svojih zaposlenih volonterski stave na raspolažanje neprofitnim organizacijama. Kao dobri primjeri, predstavljene su i društveno odgovorne aktivnosti članica Forum poslovnih lidera Srbije, koje su obeležile 2012. godinu.

U panel diskusijama, kroz različite perspektive kompanija iz razvijenih zemalja i zemalja u razvoju, učesnici su razmenjivali mišljenja i o potencijalima međusektorske saradnje. Za sve nas, ovaj susret je bio prilika da zajedno naučimo nešto novo, i ideje uskladimo sa potrebama svoje sredine.

